

De Saambinder

Kerkelijk weekblad van de Gereformeerde Gemeenten

donderdag 21 mei 2009

MEDITATIE

Gij zijt opgevaren in de hoogte

Gij zijt opgevaren in de hoogte

Zo getuigt David in deze psalm van Christus' hemelvaart. Dezelfde, Die is nedergedaald, is het Die ook opgevaren is verre boven al de hemelen. Christus heeft het Middelaarswerk, dat de Vader van eeuwigheid op Zijn Borgschouwers heeft gelegd, volbracht.

Nog veertig dagen na Zijn opstanding bleef Hij op de aarde om Zijn discipelen te onderwijzen. Met vele gewisse kentekenen heeft Hij Zichzelf levend vertoond aan de Zijnen, veertig dagen lang, zijnde van hen gezien en sprekende van de dingen, die het koninkrijk Gods aangaan.

Dan, nagestaard door Zijn jongeren, is Hij opgevaren van de Olijfberg om in te gaan in de hemel en daar de plaats der ere in te nemen aan de rechterhand van Zijn Vader. De hemelvaart van Christus predikt dat Hij alles heeft aangebracht tot eer van Zijn Vader en tot zaligheid van Zijn Kerk.

In het Oude Testament is geprofeteerd van dit wonderde heilsfeit van hemelvaart.

Gij zijt opgevaren in de hoogte; Gij hebt de gevangenis gevankelijk gevoerd; Gij hebt gaven genomen om uit te delen onder de mensen; ja, ook de wederhorigen om bij U te wonen, o HEERE God.

Psalm 68 : 19

In Psalm 68 bezingt David hoe de Ark des Heeren opgevoerd wordt naar Jeruzalem.

David ziet met het oog des geloofs hoe de grote Davidszoon, Christus, eenmaal zal ingaan in het Jeruzalem dat Boven is. En hij tekent in rijke bewoordingen de betekenis van de hemelvaart van Christus.

Gij zijt opgevaren in de hoogte. Hij, de eeuwige Zoon van God, Die onze menselijke natuur heeft aangenomen en in een weg van bitter lijden en sterven in volmaakte gehoorzaamheid alles heeft aangebracht. Voor Hem worden de hemelen geopend en in Hem voor Zijn Kerk.

Gij hebt de gevangenis gevankelijk gevoerd

Wanneer in het oosten vroeger een koning de overwinning had behaald, dan keerde hij in triomf terug naar zijn residentie en werden de – belangrijkste – gevangenen gebonden in deze triomftocht meegevoerd. Christus heeft satan overwonnen, Hij heeft de zonde en de dood en de hel overwonnen. Al de Zijnen lagen met alle Adamskinderen, verloren in zonde en schuld. Ze waren slaven van satan en onder het oordeel van de drievoudige dood. En nu predikt hemelvaart dat Christus Overwinnaar is. Hij heeft satanskop vermorzeld en de machten, die de Zijnen zo gevangen hielden, heeft Hij overwonnen.

Gij hebt gaven genomen om uit te delen onder de mensen

Wanneer een dergelijk oosterse vorst met zoveel buit beladen terugkeerde in de stad, dan mochten de onderdanen daar in delen. Christus is Middelaar van verwerving en toepassing. Wat zijn de gaven, die Hij voor de Zijnen heeft verworven? Hij zendt de Heilige Geest, de Trooster om de verworven zaligheid, ja al die hemelvaartsgaven toe te passen in het hart van de Zijnen. Hij is het Die mij van de Vader door Christus gegeven zijnde, wederbaart, in alle waarheid leidt, mij troost en in eeuwigheid bij mij blijft. De Heilige Geest verheerlijkt genade in het hart, schenkt en oefent het geloof, ontsteekt de liefde, werkt de levende hoop. Hij is het, Die mij Christus en al Zijn weldaden deelachtig maakt door het geloof, zegt onze Catechismus.

Om uit delen *onder de mensen*. Wonder van het welbehagen Gods. Mensen, zo goed geschapen, zo diep gevallen en zo gans verdorven, mogen zonder enige waardigheid of verdienste delen in vrucht van Christus hemelvaart. Dat nu niemand te oud of te jong, te hard of te slecht is om uit genade gezaligd te worden. Wij hebben de hemel gesloten door onze zonden, maar nu heeft Christus voor al de Zijnen de hemelen geopend. Nu kun-

Inhoud

87e jaargang

Nr. 34

- 1 Meditatie: Gij zijt opgevaren in de hoogte
- 2 Bijbelstudie: De dood en begrafenis van Sara (2)
- 4 Commentaar: Het sociale kapitaal van de kerk
- 5 Oproep van het Curatorium
- 6 Vele Bijbels, tot mijn verwondering...
- 7 Van afkomst naar toekomst
- 8 Boekennieuws
- 9 Boekaankondigingen
- 9 De stroom van levend water
- 9 Kerknieuws
- 10 Berichten
- 11 Kerkdiensten

nen we nog zalig worden. Waar de Heere door Zijn Geest dat genade-wonder gaat verheerlijken, begint het niet met de kennis van Christus en Zijn weldaden, maar met de zonde-schuld, verlorenheid en in de weg van ontdekking in welk een gevangenis wij bekneld liggen. Dan komt er dat roepen uit de diepte och, Heere, och wierd mijn ziel door U gered. Wat een wonder wanneer het de Heere behaagt in de afsnijding van al onze gerechtigheden de weg der zaligheid in Christus te openbaren. Wat kan het voor dat uitzierende volk het feit van de hemelvaart van Christus toch een wonder worden, dat Hem de hemelen geopend werden. Dan mogen ze van verre wel eens zien de mogelijkheid dat ook zij nog zalig kunnen worden. En het is de Heilige Geest, Die plaatsmaakt voor Christus en al Zijn weldaden. In de oefening des geloofs niet alleen om Christus wil vrijgesproken te worden van schuld en straf, maar ook de hemel op grond van recht geopend in Christus. Een Thuiskomen bij de Vader, ook voor mij plaats bereid in het Vaderhuis met Zijn vele woningen. Dat Hij mij lief heeft gehad met een eeuwige liefde. Hij daar is Zijn Kerk ten goede. Hij, de grote Leraar ter gerechtigheid Zijn volk leert, leidt en onderwijst. Christus, de enige Hogepriester daar nu altijd leeft om voor Zijn Kerk te bidden. Hij is het Die volkomen zalig maakt. Hij is de eeuwige Koning, Die alle macht heeft in de hemel en op de

aarde. Wat is de Kerk des Heeren toch onuitsprekelijk gelukkig in Hem. *Ja, ook de wederhorigen*, om bij U te wonen. Wederhorigen, dat zijn letterlijk de heidenen. Hij brengt Zijn Kerk toe uit Jood en heiden. Maar wat leert Gods kind zich ook als een wederhorige kennen. Zalig worden uit louter genade om Jezus wil, dit wonder wordt in het leven der Zijnen alleen maar groter. Mijn God, U zal ik eeuwig loven omdat Gij het hebt gedaan. Bij *U te wonen*. Om dan nooit meer te hoeven zondigen, nooit meer onszelf te bedoelen. Om dan eeuwig Hem te

mogen grootmaken. Aldaar zal geen nacht zijn. Daar zal God zijn alles en in allen en dat is de zaligheid. *O, HEERE God*. Gij zijt de Getrouwe, de Onveranderlijke, de alwijze God, een zeer overvloedige Fontein van alle goed. Uw onbezweken trouw zal nooit hun val gedogen, maar Uw gerechtigheid hen naar Uw Woord verhogen. De Heere geve ons Hem te mogen kennen, Die opgevaren is in de hoogte, tot eer van Zijn Naam en tot zaligheid van onze onsterfelijke ziel.

Meliskerke,

ds. G.J.N. Moens

BIJBELSTUDIE

2

De dood en begrafenis van Sara

Genesis 23

Bij het ontzielde lichaam van Sara
Abraham kwam dus de tent van Sara binnen om haar te bewenen en te beklagen, zoals Genesis 23 : 2 ons meldt. Dat ging in het oude oosten volgens een vast ritueel. Zo zal Abraham dat ook gedaan hebben. Hij zal op de grond gezeten hebben, een oude man naast het ontzielde lichaam van zijn vrouw, aan wie hij zoveel jaren verbonden was.

Wat komen er onder zulke omstandigheden veel herinneringen boven. Als je vrouw of je man wordt weggenomen, wordt daarmee een levensperiode afgesloten. Het komt niet meer terug. Het is voorbij. De dood is zo onherroepelijk. Hoe men ook aan elkaar verbonden was, men moet elkaar loslaten. Dat verdriet heeft Abraham hier gekend. Overigens moet het ons opvallen dat het bericht hierover in

De Saambinder

Kerkelijk weekblad van de Gereformeerde Gemeenten

Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Wvd. hoofdredacteur:
ds. G.J. van Aalst

Bijdragen van medewerkers en boeken ter recensie aan:
ds. G.J. van Aalst, Molendijk 136,
3286 BK Klaaswaal
tel. 0186-576990, fax 0186-575105
e-mail: gjvanaalst@klikSAFE.nl

Redacteur: ds. C. Neele

Meditaties aan:
ds. C. Neele, Hyacinthenstraat 1,
2161 XN Lisse,
tel. 0252-413800, fax 0252-420471
e-mail: c.neele@klikSAFE.nl

Kerknieuws (m.u.v. beroepingswerk) en berichten aan:
redactie-secretaris: J.J. Verhage
Kloosplantsoen 131, 2985 SC Ridderkerk,
tel. 0180-420865, fax 0180-423583
E-mail: jj.verhage@klikSAFE.nl

Aanlevertijd:
Uiterlijk **woensdag 17.00 uur** vóór de datum van verschijning van De Saambinder in de daarop volgende week.

Opgaven kerkdiensten en beroepingswerk aan:
Kerkelijk bureau Geref. Gemeenten,
postbus 608, 3440 AP Woerden,
tel. 0348-489900, fax 0348-483599,
e-mail: kbgg@cbgg.nl

Advertenties en familieberichten aan:
Drukkerij Verloop,
postbus 33, 2950 AA Alblasserdam
tel. 078-6912899, fax 078-6919536
e-mail: saambinder@verloop.nl

Advertenties € 0,70 per mm.
Familieberichten € 0,40 per mm.
Deze prijzen zijn excl. 19% btw.

Advertenties dienen **uiterlijk donderdag** in het bezit van de drukker te zijn.
Rouwadvertenties **uiterlijk maandagmorgen 9 uur**.

Abonnementenadministratie
Adreswijzigingen enz. aan:
Kerkelijk bureau Geref. Gemeenten,
postbus 608, 3440 AP Woerden,
tel. 0348-489900, fax 0348-483599,
e-mail: kbgg@cbgg.nl

Betalingen abonnementsgelden:
Postbanknr. 64327 t.n.v. De Saambinder-
abbonementen te Woerden.

Abonnementsprijzen (bij vooruitbetaling):
voor Nederland: € 11,50 per halfjaar
(te betalen per 1 april en 1 oktober);
voor het buitenland:
€ 23,- per jaar + extra portiekosten.
Canada \$ 110,-; USA \$ 110,-.

Correspondentie-adres Noord-Amerika:
Mr. Clarence Bleeker, 1233 Leffingwell Av,
N.E., Grand Rapids, Michigan, U.S.A. 49505.

De redactie aanvaardt geen enkele aansprakelijkheid betreffende de inhoud van de advertenties en de recensies van de aangekondigde boeken.

dit hoofdstuk erg sober is. We lezen hier geen uitvoerige sterfbedgeschiedenis. Daar moeten we ook maar heel voorzichtig mee zijn. Hoe vaak wordt bij een overlijden niet door anderen gevraagd of de overledene nog iets gezegd heeft. Alsof iemand laatste woorden beslissend zouden zijn voor de eeuwigheid. Het gaat er allereerst om hoe ons leven geweest is.

Zeker, het is waar dat een mens kort voor zijn dood nog tot bekering kan komen. De moordenaar aan het kruis is er een bewijs van. Maar zo'n bekering in het aangezicht van de dood staat ook maar eenmaal in de Bijbel. Dus we moeten het er niet op aan laten komen.

Daarbij moeten we heel voorzichtig zijn met sterfbedbekeringsen. Het komt erop aan dat we door het geloof leerden leven om dan in het geloof te mogen sterven, ook al zou het op het sterfbed een aangevochten geloof zijn, ook al zouden we met de "nachtschuit" afreizen naar de stranden van de eeuwigheid. Paulus mocht het zeggen dat het leven hem Christus was en daarom het sterven gewin. Dat is het beslissende.

Ruimte voor het verdriet

Bij Abraham kregen de dood en het verdriet ook alle ruimte. Dat is in onze tijd vaak heel anders. In vroeger tijden was er ook veel meer ruimte voor de dood en de rouw. Men kende allerlei rouwgebruiken, die plaatselijk verschilden, maar waarin toch alle ruimte was voor rouw en verdriet. Daarmee hebben we in onze tijd meer en meer afgedaan.

Men weet in onze tijd al minder raad met de dood. Kerkhoven worden het liefst buiten de steden aangelegd. Rouwstoeten worden niet meer geëerbiedigd. Er komen al meer mensen met psychische problemen, omdat men de dood van geliefden niet op een juiste manier heeft verwerkt, omdat men dat aanvankelijk heeft weggedrukt, totdat het toch in alle hevigheid weer boven komt.

Er verschijnen ook al meer boeken over rouwverwerking. Dat betekent natuurlijk dat men vandaag aan de dag veel moeite heeft met rouwverwerking. Laten we toch van Abraham leren de dood en de rouw over onze doden alle ruimte te geven.

Wat is de beste rouwverwerking? Als we onze rouw mogen dragen voor Gods aangezicht, voor de God, Die de moeite en het verdriet aanschouwt, opdat men het in Zijn hand zou geven. In ieder geval, in het oude

Oosten waren de rouwriten heel uitvoerig en de aartsvaders hebben zich daarbij aangepast. Zij leefden immers in die tijd en in die cultuur.

Het leven gaat door

Toch ging Abraham in zijn verdriet niet ten onder. 'Daarna stond Abraham op van het aangezicht zijner dode' (vers 3). Hoezeer we onze geliefden ook missen, wanneer zij ons door de dood zijn ontnomen, we kunnen met de doden niet leven.

Er is ook een ongezonde rouwverwerking. Daar zijn schrijnende voorbeelden van. Mensen voor wie het leven heeft opgehouden bij het sterven van hun geliefde, die daarna nergens meer belangstelling voor hebben, die hun rouw soms koesteren. Zo was het bij Abraham niet. Er moet ook een tijd zijn om weer op te staan. De herinnering blijft, dat kan niet anders, maar het leven gaat door en het moet ook doorgaan.

Mensen voor wie het leven heeft opgehouden bij het sterven van hun geliefde, die daarna nergens meer belangstelling voor hebben, die hun rouw soms koesteren. Zo was het bij Abraham niet. Er moet ook een tijd zijn om weer op te staan.

We lezen dat Abraham voorzieningen ging treffen voor de begrafenis van zijn geliefde vrouw. Een begrafenis was in die tijd heel belangrijk. Dat is trouwens nog zo. Onbegraven blijven was zeker in Abrahams tijd een grote schande. Het was een vernedering. Een mens werd daardoor als het ware aan de dieren gelijk.

De Kanaänieten in Abrahams omgeving kenden lijkverbranding. Daar deed Abraham niet aan mee. Hij hield vast aan een begrafenis. Wij ook. Vooral ook omdat Christus begraven is en het graf daardoor geheiligd heeft voor Zijn volk. Als die getrouwe Zaligmaker begraven wilde worden, zouden wij dat dan ook niet moeten willen? Crematie is een vorm van heidendom. Dat er in Nederland al meer gecremeerd wordt en al minder

begraven is een droevig bewijs van het feit dat de secularisatie ontstellende vormen heeft aangenomen.

Geloof in rouw en verdriet

Er zat voor Abraham veel aan vast. Hij bezat geen centimeter grond in het land der belofte. Daarom kon hij ook nergens een graf voor Sara delven. Het land in de omgeving van Hebron was het eigendom van de Hethieten, een heersersvolk waaraan de oorspronkelijke bewoners van Kanaän schatplichtig waren. Abraham moest dus grond kopen van de zonen van Heth, van de Hethieten.

Daar komt nog iets bij: als Abraham een stukje grond in eigendom zou hebben, zou dat een onderpand zijn van de vervulling van Gods belofte, waarin het land aan hem en zijn nageslacht was toegezegd.

We zien hier ook iets van Abrahams geloof in de vervulling van Gods belofte. In dat land wilde hij dat Sara begraven werd. Toen dat land later bewoond werd door Abrahams zaad, lagen de aartsvaders en hun geliefden daar al begraven. Een stukje grond als onderpand van Gods belofte. Hier ziet u iets van Abrahams geloof. Zo moet u de onderhandelingen van Abraham met de zonen van Heth over dat stukje grond lezen.

Nee, hij laat Sara niet begraven worden in Haran, bij haar vaderen. Dat had gekund, want men verstond heel goed de kunst om dode lichamen te balsemen. Maar dat wilde Abraham niet. In het geloof had hij gebroken met zijn oude leven, met Ur en met Haran. Abraham was ervan doordrongen dat hier het land der belofte was, dat de Heere dit land had beloofd, al had hij er tot nu toe nog geen stukje van. Hier, in dit land, moest Sara begraven worden.

Het was voor Abraham een zaak des geloofs. Hetzelfde geloof waardoor hij Ur en Haran verlaten had, enkel en alleen omdat hij Gods stem had gehoord. In zijn rouw en verdriet mocht Abraham geloof oefenen. Wat is dat een genade om in rouw en verdriet geloof te oefenen in het Woord des Heeren en in Zijn trouw.

(wordt vervolgd)

Zeist,

ds. J.J. van Ekeveld

Het sociale kapitaal van de kerk

'De ware schat der Kerk is het heilig Evangelie van de ere en de genade Gods', zo luidde een van de stellingen van Luther, die hij op 31 oktober 1517 openbaar maakte. Hij wist ook dat dat Evangelie niet naar de mens was. Want in de volgende stelling zegt hij: 'Deze schat is terecht de meest gehate, omdat ze van de eersten de laatsten maakt'.

Zeker in onze tijd is er voor dat geestelijk kapitaal van de kerk weinig belangstelling. We hebben nog altijd wel de christelijke feestdagen. Suggesties die af en toe gedaan worden om een christelijke feestdag door een islamitische te vervangen, vinden weinig weerklank. Maar die afwijzing wordt vaak meer ingegeven door anti-islam gevoelens, dan door een duidelijke verbondenheid met de heilsfeiten van het christelijk geloof. Ongeveer de helft van de Nederlanders, zo blijkt uit onderzoeken, verbindt Pasen aan de kruisiging en dood van Jezus. Voor de anderen markeert Pasen het begin van de lente en ligt de verbinding met paaseieren, paasvuren en de paashaas meer voor de hand.

Een groot sociaal kapitaal

Maar al is er voor het geestelijk kapitaal van de kerk slechts weinig belangstelling, men komt er wel steeds meer achter dat kerken en godsdiensten een groot sociaal kapitaal vertegenwoordigen. In religieuze gemeenschappen worden mensen opgevangen die anders zouden vereenzamen en uit de boot zouden vallen. Die gemeenschappen dragen bij aan het sociale netwerk van mensen. Een netwerk waarop ze in crisissituaties een beroep kunnen doen.

Dat is van groot belang in een maatschappij waarin de sociale betrekkingen afkalven.

Vroeger leefden mensen veelal binnen de traditionele verbanden van dorp en familie. Dat is minder geworden. Mensen verhuizen vaker over grote afstanden, maar moeten dan in hun nieuwe woonplaats wel zien te in-

te burgeren. Families zijn kleiner geworden en niet zelden hebben echtscheidingen een breuk geslagen in de onderlinge betrekkingen. Ook doordat men niet meer in elkaars nabijheid woont, kan men minder gemakkelijk op familieleden terugvallen dan vroeger. In dergelijke omstandigheden kan de steun van geloofsgenoten waardevol zijn.

Vanuit de maatschappij gezien maakt het weinig uit wat de geloofsovertuiging is die de betreffende kerken en religieuze gemeenschappen uitdragen. Liefst niet te extreem uiteraard. Bij voorkeur zou die geloofsovertuiging moeten aansluiten bij de moderne waarden inzake tolerantie, homoseksualiteit en gelijkheid van man en vrouw. Maar voor het overige doet het er niet toe wat men nu precies gelooft of niet gelooft. Of het nu vrijzinnig of orthodox is, rooms-katholiek of protestant, christelijk of islamitisch,

De waarden en normen die binnen de kerken worden overgedragen, met name ook aan de jongere generatie, dragen er toe bij dat maar weinigen op het criminele pad terecht komen. De gevangenen zitten niet vol met trouwe kerkgangers. Wel met islamieten trouwens.

zolang men maar bijdraagt aan de sociale samenhang. Orthodoxe groepen zijn vaak hechter dan de meer vrijzinnige en hebben daarom wellicht een groter sociaal kapitaal.

Zo verscheen enige tijd geleden een rapport in opdracht van het ministerie van Binnenlandse Zaken, waarin berekend werd dat de activiteiten van moskeeën in Nederland de samenleving ongeveer 150 miljoen per jaar besparen. Islamitische vormen van liefdadigheid nemen de sociale dienst werk uit handen en de maaltijd

na het vrijdaggebed stimuleert de sociale cohesie.

Nu is dat soort calculaties altijd aanvechtbaar. Wat reken je mee en wat niet? Dat geldt ook voor berekeningen van de maatschappelijke waarde van christelijke gemeenten. In de stad Utrecht zou een kerkelijke gemeente aan maatschappelijke waarde gemiddeld een half miljoen per jaar opleveren.

Veel giften en vrijwilligerswerk

In ieder geval is bekend dat meelevende kerkleden relatief veel tijd steken in vrijwilligerswerk. Niet alleen binnen hun eigen kerkelijke kring, maar ook daarbuiten. Kerkmensen geven ook veel weg aan goede doelen. Urk heeft per persoon vaak de hoogste collecteopbrengst van Nederland. De waarden en normen die binnen de kerken worden overgedragen, met name ook aan de jongere generatie, dragen er toe bij dat maar weinigen op het criminele pad terecht komen. De gevangenen zitten niet vol met trouwe kerkgangers. Wel met islamieten trouwens.

Dat alles heeft de overheid ook door. Vandaar dat bij de uitvoering van de Wet Maatschappelijke Ondersteuning de kerken betrokken worden.

Recent verscheen de nota "Religie en publiek domein". Daarin werd duidelijk ruimte gegeven voor overheids-subsidie aan activiteiten van religieuze organisaties die maatschappelijk nut hebben. En omgekeerd, om kerken en hun voorgangers te betrekken bij bepaalde overheidsactiviteiten. Gezien de neiging van velen om de godsdienst weg te drukken uit het openbare leven en de invloed van religie vooral negatief af te schilderen, is dat heel opmerkelijk.

Volgens die nota kan een imam een rol spelen bij een cursus opvoedingsondersteuning die de burgerlijke gemeente organiseert. Een christelijke organisatie die sportactiviteiten organiseert in achterstandswijken kan daarvoor overheidssubsidie krijgen, mits zij de jeugd tegelijkertijd maar niet vertelt over het christelijk geloof.

Nu is dat niet allemaal nieuw. De gemeente Amsterdam subsidieerde al het Ramadanfestival. Ook het Pinksterfestival van de PKN-gemeente kwam in aanmerking voor overheids-geld. Pinksteren past goed bij de sociale cohesie die we nastreven, zo stelde een woordvoerder van de Amsterdamse PKN-gemeente. Pinksteren markeert de uitstorting van de Heilige

Geest, waardoor vreemde volken elkaar plotseling konden verstaan. Deze voorbeelden maken wel duidelijk wat hier aan de orde is. Niet alleen worden door de overheid islamitische en christelijke feesten op één lijn gesteld, maar kerken kunnen gemakkelijk een beroep doen op dergelijke subsidies, wanneer hun eigen boodschap in hoge mate gesecculariseerd is. Het gaat dan om het hier en nu. Pinksteren is het feest van de sociale samenhang geworden. Dat is echter een heel andere boodschap dan Petrus op de pinksterdag mocht brengen. Van degenen die hem hoorden, staat geschreven dat zij verslagen (doorstoken) werden in het hart. Ongetwijfeld ontstond er een nauwe band onder degenen die tot bekering kwamen, ook in maatschappelijk opzicht (Handelingen 4:32-35). Maar Petrus riep hen tevens op tot distantie van de bredere samenleving: „Wordt behouden van dit verkeerd geslacht!” (Handelingen 2:40). ‘Onttrekt u of scheidt u af’, zeggen de kanttekeningen.

Wezen en weduwen bezoeken

We mogen niet zeggen dat het sociale kapitaal van de kerk niet van belang is. Dat is zeker van betekenis voor de maatschappij en zelfs wezenlijk voor de kerk. Als Jakobus aan de orde stelt wat de zuivere en onbevleete godsdienst is, dan wordt die allereerst omschreven als ‘wezen en weduwen bezoeken in hun verdrukking’ (Jakobus 1:27).

Als wij een omschrijving zouden moeten geven van de zuivere godsdienst, zouden we waarschijnlijk andere dingen opsommen. Maar kennelijk zijn dergelijke sociale activiteiten, met het ‘zichzelf onbesmet bewaren van de wereld’, wezenlijk voor de ware godsdienst.

Allerlei diaconale activiteiten en niet te vergeten de informele zorg voor de medemens zijn altijd kenmerkend geweest voor de kerk. Die zorg moet ook uitgaan naar mensen buiten de eigen gemeente. In antwoord op de vraag ‘Wie is mijn naaste’ gaf Christus een voorbeeld van hulpverlening die de grenzen van volks- en geloofs-gemeenschap overschreed.

Kerken mogen dankbaar zijn voor het sociale kapitaal dat zij bezitten. Dat moeten ze inzetten naar binnen en naar buiten. Daar mogen ze in de brede samenleving aandacht voor vragen. Ook hun eeuwenoude kerkgebouwen vormen een niet onbelangrijk deel van het cultuurhistori-

sche kapitaal van de samenleving. Financiële steun van de overheid bij het in stand houden van dat kapitaal hoeft niet afgewezen te worden. Het punt van de overheidsfinanciering mogen ze ook zelf aan de orde stellen. Maar het is verkeerd wanneer kerken hun sociale kapitaal als het belangrijkste gaan zien. Als ze vinden dat ze vooral daarmee in deze wereld voor de dag moeten komen. Dat ze vooral daarmee de mensen van dienst moeten zijn.

Die gedachtegang was altijd sterk in de hervormde midden-orthodoxie, maar tendensen in die richting doen zich de laatste tijd ook voor in de brede gereformeerde gezindte. Het geestelijk kapitaal is echter het belangrijkste. De ware schat van de kerk, zo stelde Luther, is het heilig evangelie. Als dat niet meer beseft wordt, dan is de kerk ver van huis.

Apeldoorn,

C.S.L. Janse

Oproep van het Curatorium

Op *dinsdag 26 en woensdag 27 mei 2009* hoopt het Curatorium van de Theologische School te vergaderen voor het onderzoek van degenen die zich met een attest van hun kerkenraad zullen melden om gehoord te worden, teneinde toegelaten te worden tot het volgen van de lessen op onze School. Hartelijk en dringend roepen wij de predikanten en de kerkenraden op deze zaak in het bijzonder op zondag 24 mei in **de voorbede** in het midden van onze gemeenten aan de Heere voor te leggen. De beslissingen die genomen moeten worden zijn immers zo diep ingrijpend, zowel voor de betrokkenen alsook voor het geheel van onze gemeenten. Het is voor mensen een onmogelijke taak!

De Koning van de Kerk mocht de curatoren die de beslissingen moeten nemen, alsmede de hen adviserende docenten schenken de gave der onderscheiding. Hij mocht getuigenis geven van Zijn werk, zodat mogen toegelaten worden diegenen die Hij heeft geroepen. De nood is zo heel groot: vele predikanten zijn al ouder en de zorgen in de gemeenten worden niet minder. Het Formulier om de dienaars des Woords te bevestigen wijst op de blijvende noodzaak van dit ambt: ‘nademaal zo grote dingen daardoor uitgericht worden; ja hoe gans noodzakelijk het is om de mensen ter zaligheid te brengen. Het welk ook de oorzaak is waarom de Heere wil dat zulk een ambt altijd zal blijven.’ Paulus schreef uit zijn gevangenis te Rome aan zijn geestelijke zoon Timotheus:

‘En hetgeen gij van mij gehoord hebt onder vele getuigen, betrouw dat aan getrouwe mensen, welke bekwaam zullen zijn om ook anderen te leren.’
(2 Timotheüs 2: 2)

De Heere geve Zijn Kerk, in het openbaar en in de binnenkamer, een smeken aan de troon van Zijn genade. Een eendrachtig volharden in het bidden en smeken zoals de Pinkstergemeente van Jeruzalem. Een smeken in de bedelaarsgestalte van koning Josafat: ‘O HEERE, God onzer vaderen, zijt Gij niet die God in de hemel? Ja, Gij zijt de Heerser over alle koninkrijken der heidenen en in Uw hand is kracht en sterkte, zodat niemand zich tegen U stellen kan (...), wij zullen voor dit huis en voor Uw aangezicht staan, dewijl Uw Naam in dit huis is; en wij zullen uit onze benauwdheid tot U roepen en Gij zult verhoren en verlossen (...) Want in ons is geen kracht tegen deze grote menigte die tegen ons komt en wij weten niet wat wij doen zullen; maar onze ogen zijn op U!’ (2 Kronieken 20: 6v)

ds. J.J. van Eckveld, voorzitter
ds. M. Karens, secretaris

Vele Bijbels, tot mijn verwondering...

Lotto-briefjes verkoopt hij. Als de vrijwilligers van de evangelisatiepost hem echter vragen wat hem meer geluk zal brengen, die loten of de folder met een Bijbelgedeelte die ze hem aanbieden, erkent de Surinamer het ronduit: de Bijbel heeft veel meer waarde dan zijn briefjes. Dat biedt de vrijwilligers een aanknopingspunt om met hem door te praten.

Gods Woord contra de duivelse machten. De ontmoetingen in het evangelisatiewerk cirkelen steeds weer rond die tegenstelling. Vaak ontbreekt een luisterend oor; dan is het een ploegen op rotsen. Maar soms is er even aansluiting.

Op een vrijdagmiddag stappen twee dames een inloophuis binnen. In gebrekkig Nederlands, met af en toe een Spaans woord ertussendoor, maakt een van hen de vrijwilligers duidelijk dat ze graag een Spaanse Bijbel wil hebben. Die krijgt ze.

Als de Bijbel haar overhandigd wordt, begint de vrouw hard te huilen. Ze drukt de Bijbel aan haar borst.

Dan vertelt ze over haar moeder, bij wie ze woont. De oude vrouw houdt zich bezig met occulte praktijken als Voodoo, kaartje leggen en handlezen, maar ook met het verhandelen van harddrugs. De macht van de satan is als het ware voelbaar, denkt een van de vrijwilligers. Hij mag die vrouw de weg wijzen, de weg van het Woord. Samen lezen ze Psalm 23. De vrijwilliger spreekt over Gods almacht; de Heere kan ook de oude moeder van deze vrouw uit de duistere machten verlossen.

Tot verwondering

Ontmoetingen in het evangelisatiewerk. Het is dit jaar een halve eeuw geleden dat de Generale Synode voor het eerst een landelijk Deputaatschap voor de Evangelisatie benoemde. Het had de eerste zes jaar een andere naam: Synodale Commissie voor de Inwendige Zending.

Het deputaatschap nam het werk over van een commissie van de Particuliere Synode Zuid, waar in de jaren 1930-1958 J. van de Panne als evangelist in dienst was geweest. Over de

onkunde en onverschilligheid waarop hij stuitte, schreef hij eens: 'Och, wat is de mens toch blind, zoals ook de Waarheid komt te verklaren, ja, hij is nog minder geworden dan een os of ezel en dat door de zonde. Zo trok ik verder, kreeg meer vrijmoedigheid en verspreidde vele Bijbels en boeken, alle aan Roomsen. Ook heb ik nog een boek aan een communist uitgereikt, het was mij een wonder daar ingang te vinden. Ook kwam men de volgende keer van Roomse zijde een Bijbel vragen om er beslist in te lezen; zo ben ik tot mijn verwondering vele Bijbels en boeken kwijtgeraakt. Verder heb ik nog iemand ontmoet, die mij op een verschrikkelijke wijze tegenkwam, ja, zelfs mij bijna de weg verbood. Ach, wat is de mens die de waarheid niet kan verdragen en de leugen wil geloven.'

Neergestoken op straat

Van de Panne was rondreizend evangelist, voornamelijk in Noord-Brabant. Later werd op vaste plaatsen gewerkt: er kwamen evangelisatieposten in Merksem (1959), Alkmaar (1970), Tilburg (1973), Leeuwarden (1977), Emmen (1987) en Amsterdam (1995). In 2000 begon het werk in Leidsche Rijn bij Utrecht, in 2006 in Den Haag en Rotterdam. Ook het aantal activiteiten van plaatselijke gemeenten nam toe.

Op al die plaatsen wordt de Bijbel verspreid en besproken. Zomaar enkele voorbeelden: In een van de inloophuizen vraagt een deelnemster aan de bijbelstudies om een nieuwe Bijbel. De vrijwilliger kijkt wat verwonderd: ze heeft er toch al één gekregen? Ja, maar...

Dan komt haar verhaal. Nog maar kort geleden heeft het in de krant gestaan: 'Docente neergestoken op straat'. Het is haar vriendin. Ze is bij haar op bezoek gegaan. Bij het ziekenhuisbed haalde ze de Bijbel tevoorschijn die ze kort tevoren in het inloophuis had gekregen. Ze las Psalm 41 voor. Vers 4: 'De HEERE zal hem ondersteunen op het ziekbed; in zijn krankheid verandert Gij zijn ganse leger'. Maar ook vers 5: 'Ik zeide: O HEERE! wees mij genadig;

genees mijn ziel, want ik heb tegen U gezondigd'.

De oorzaak van de ellende werd aangewezen. De gewonde was ervan onder de indruk. Haar vriendin liet de Bijbel bij haar achter. Daarom krijgt ze nu een ander exemplaar, voor haarzelf.

Golfoorlog

Toen begin jaren negentig de Golfoorlog uitbrak, liep evangelist L. Versteeg op een zaterdagmiddag door Alkmaar. In de binnenstad stond een kraam van antimilitaristen. 'Ik kreeg een gesprek met de mensen die daar stonden', vertelde Versteeg. 'In Nederland wordt gedweild met de kraan open', zei ik. 'Die zondekraan moet dicht'. Ik kreeg vrijmoedigheid om daar wat te zeggen. Er stond een flinke groep mensen om me heen. 'Meneer, komt er oorlog?' vroeg iemand benauwd. Ik praatte wat met hem en gaf hem een Bijbel.

De zondag daarna kwam ik uit de kerk en toen werd er opeens geroepen: 'Meneer Versteeg!' Daar stond die man. Hij zei: 'Mijn dochter was zo bang voor oorlog; toen heb ik haar dat boekje van u gegeven'.

Later kwam ik hem weer eens tegen. De spanning van de oorlog was voorbij; hij had nu niet zoveel belangstelling meer voor de boodschap.

Als u wist wat ik allemaal uitgevreten heb... Nu hebben ze me aangeraden naar de EO te kijken. Daar hoor ik steeds dat ik Jezus moet aannemen. Dat heb ik geprobeerd, maar het lukt me niet'.

Als u wist...

De vraag om het Woord komt soms van ongedachte zijde. In de jaren dat evangelist Versteeg in Tilburg werkte, zag hij 'een boom van een vent' de bijbelwinkel binnenkomen. 'Half geschoren, vol tatoeages. 'Ik kom een Bijbel kopen,' zei hij. Ik dacht hem goed in te schatten en bood de goedkoopste aan. 'Heeft u niet een mooiere?' vroeg hij. Die kocht hij.

Hij vroeg ook om een gebedenboekje. 'Je bent zeker rooms-katholiek?' vroeg ik. Hij zei: 'Als u wist wat ik allemaal uitgevreten heb... Nu hebben ze me aangeraden naar de EO te kijken. Daar hoor ik steeds dat ik Jezus moet aannemen. Dat heb ik geprobeerd, maar het lukt me niet'.

Ik zei: 'Dat lukt jou nooit. Maar nu

kan Jezus jou wel aannemen. Jij hebt zoveel schuld; heb je daar echt verdriet van? Dan heb je geen gebedenboekje nodig, maar dan is één schreeuw naar boven genoeg'. Die man stond te huilen als een kind. Hij gaf me beide handen tegelijk. Zo ging hij weg. Er bleef een ontroerde evangelist achter'.

We mógen...

Ontmoetingen rond Gods Woord. Op de Wegwijs-beurs wordt een vrijwilliger in de stand van de evangelisatie aangeschoten door een verslaggever van een regionale krant: 'Geloof u

alles wat er in de Bijbel staat?' Vraag na vraag vuurt de journalist af: 'Twijfelt u nooit? Dus, u gelooft ook in de satan?' Een pittig gesprek volgt.

'Jullie moeten aan zending en evangelisatie doen...', stelt de verslaggever vast. 'We mógen', antwoordt de vrijwilliger. 'Het is wel een opdracht die we gekregen hebben, maar als je zelf weet dat er buiten het bloed van de Heere Jezus geen zaligheid is, dan leeft het ook in je hart dat je die boodschap aan anderen wilt doorgeven'.

Scherpenzeel,

L. Vogelaar

Van afkomst naar toekomst

Regelmatig kerken we in een gemeente waar we op de galerij zitten. De lampen hangen dan recht voor je. Opnieuw valt mijn oog op de elektrische kaarsenkandelaren. Per kandelaar branden bijna alle lampjes. Hier en daar zijn er een paar uit gegaan. Die zijn kapot. Branden niet meer. Dat was de vorige keer nog niet. Toen waren er maar twee die niet brandden.

Mijn ogen glijden van de kaarsen naar de gemeenteleden in het benedenvak. Ook daar ontstaan af en toe lege plaatsen. Mensen die de weg gaan van alle vlees. We zingen vaak over de bloem, die wel sierlijk pronkt. Sierlijk wijst dan op onze afkomst, pronken op ons beeld na de val. Gedachten voor de zondagavonddienst.

Hier volgen nog een paar gedachten. Het zijn eigenlijk losse stukjes, zonder enig verband. De enige vraag die er door heen loopt is: 'Mijn ziel, doorziet gij uw lot, hoe zult ge rechtvaardig verschijnen voor God?'

Rondom de dood

Steeds vaker richten mensen een huisaltaar in om de herinnering aan een overledene vast te houden. Dit kunnen we lezen in een krantenverslag van een symposium in Nijmegen over veranderende rituelen rondom de dood. Het loslaten van duiven en het oplaten van ballonnen tijdens de uitvaart wijst erop dat de moderne mens toch verbinding zoekt met een

andere, hogere werkelijkheid. De inbreng van een predikant of priester wordt steeds kleiner tijdens de begrafenisplechtigheid. De begrafenisleider neemt zelf een groot deel van de activiteiten voor zijn rekening. Hij kan dan vooral namens en voor de familie een persoonlijke en creatieve invulling geven aan het accent op de overledene.

Wat men tegenwoordig al niet verzint om vooral verdriet en rouw maar weg te wuiven? Je houdt het niet voor mogelijk. Men huurt zelfs een rouwclown of rouwdanseres in.

Wat men tegenwoordig al niet verzint om vooral verdriet en rouw maar weg te wuiven? Je houdt het niet voor mogelijk. Men huurt zelfs een rouwclown of rouwdanseres in. Alles wordt op video gezet. Vaak leest men een lijkrede voor, die de overledene zelf heeft geschreven. De dood past niet bij het leven. Weg ermee. Als er een traan over de wangen loopt, is dat van het lachen? Zelfs op de begraafplaats. Het wijst op *onze afkomst*. Wat een ontzettende werkelijkheid en wat een *toekomst!*

Gevonden

't Is al een jaar geleden. Tijdens een strandwandeling in De Kwade Hoek bij Ouddorp vinden we een plastic

fles. Aangespoeld langs de vloedlijn. Tussen hout, touw en wat palletplanken. Er zit een wit opgerold velletje papier in.

Tuis snijden we de fles open, het blijkt een evangelisatiefolder uit Engeland te zijn. Een pentekening van een Manspersoon met een kruis. De handen gevouwen. Verder de tekst: 'Jesus, the only living saviour of this fast dying world.' Met een verwijzing naar Johannes 3:16. Die tekst wordt aangehaald en men roept op om het stencil te kopiëren en door te geven aan anderen. We staan even stil. Evangelisatie vanuit Engeland. Geen idee van de *afkomst!* Een oproep. Uitgezet aan de andere kant van de Noordzee. Op hoop van zegen. Gevonden en gelezen. 'Want alzo lief heeft God de wereld gehad, dat Hij Zijn eniggeboren Zoon gegeven heeft, opdat een iegelijk die in Hem gelooft, niet verderve, maar het eeuwige leven hebbe.' Wat diep van inhoud: liefhebben, geven, geloven, niet verderven en eeuwig leven. Niet sterven! Alleen dan een goede *toekomst*.

Het eeuwige leven

Overbekend is de geschiedenis die we onlangs hebben beluisterd. Van de moordenaar aan het kruis. Een man met een ontzaglijk verleden. Zijn naaste naar het leven gestaan. Er voor gezorgd dat die ander de eeuwigheid aan moet doen. De familie onzegbaar leed berokkend. Eigenlijk niet te beschrijven. Toch die vraag, zijn wij ten diepste beter?

Als we naar de *afkomst* van deze man kijken, huiveren we. Welk lot is hem beschoren? Dit kan niet goed gaan. Een tweede Manasse. Maar Jezus heeft gezegd: 'niet verderve, maar het eeuwige leven hebbe...' Ook deze man? Omdat Hij met de misdadigers gerekend is. En voor hem gebeden heeft. Dan moet er wel een schuldbelijden volgen. Wij ontvangen straf naar we verdiend hebben. Bukken onder God. Zijn recht billijken. Maar dan volgt ook die andere bede: 'Heere, gedenk mijner, als Gij in Uw koninkrijk zult gekomen zijn'. Is er dan toch (nog) toekomst? Zelfs voor zó een?

Herinnering

Na het overlijden en de begrafenis van onze geliefde vader, vorig jaar herfst, zien we trekvogels over vliegen. Het is altijd weer bijzonder om te lezen dat bijvoorbeeld de grauwe gans, die aan de kust van Scandinavië broedt, in het najaar over Nederland trekt. Soms blijft hij hier om te overwinteren. Het

nest is meestal een grondnest, soms zomaar bestaand uit wat drijvend materiaal tussen het riet. Maar wat me trekt is dat deze vogels, vliegend in V-vorm, altijd weer de weg vinden naar zo'n vergelegen oord. Het is hen niet geleerd.

Zo heb ik vader zien gaan. Naar Immanuelsland. Hij zat niet zo vast aan het benedenrond, aan het hier en nu. Hij wist de weg, omdat hij de Weg kende. Hij had dat land wel eens gezien, van verre. Wel eens mogen inblikken in dat land, in het hemelse Kanaän. Wat zal dat geweest zijn, 'Hetgeen het oog niet heeft gezien, en in het hart des mensen niet is opgeklommen, hetgeen God bereid heeft dien die Hem liefhebben'. De ganzen vliegen alleen, moeten zelf hun weg zoeken en vinden. Vader is opgehaald, thuisgehaald. 'Kom in gij gezegende des Vaders'. Wat een toekomst!

Gloeien en schroeien

Wij weten onze afkomst. En de toekomst? Nooit te overzien. De Heere weet alles, voorziet alles in Zijn voorzienigheid. Kent de economische toekomst, de kerkelijke en persoonlijke toekomst van iedereen. Als Alwetende, weet Hij alles al.

Wij kunnen niet vooruit zien. Het is alsof we in een spiegel wel voor ons uit kijken, terwijl we dan toch alleen maar zicht hebben op wat achter ons ligt. Wat kan er omgaan in het hart? Denkend aan onze *afkomst* kan het hart schroeien. Boosheid huist er en schroeien geeft een vieze lucht. Ik zal maken dat zij... Het doet zeer, we voelen pijn. Er is zonde, schuld en droefheid.

Denkend aan de *toekomst* kan het hart soms ook wel eens *gloeien*. Zou het dan toch nog kunnen? Zelfs voor de moordenaar? Dan is er enige hoop, enige verwachting onder en door het Woord. 'Was ons hart niet brandende in ons?' Alleen als we zien op Hem, Die Zijn leven gaf voor Manasse en Petrus. Groot, als het ons mag vergaan zoals hier verwoord:

*Ze staan daar samen bij de put
Diep in het bos, vlak bij een hut
Bemoste stenen maken rond
Een groene cirkel, open mond.*

*De oude vader kijkt er in
Zijn jongen denkt aan het gezin,
De oude trilstem roept dan: LEVEN,
De echo komt, maar het is EVEN.*

*Verweerd is zijn vergeeld gezicht
Te lang hing er een groot gewicht*

*Aan zijn aflopend' levensklok
Als een zwaarwichtig blok.*

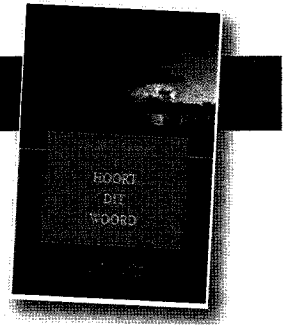
*Nogmaals roept d' oude in de put,
Ze staan daar toch zo mooi beschut:
Het meest aangrijpende is STERVEN
De echo kaatst, maar het wordt
ERVEN.*

*Hoe groot is nu o God, Uw Goed,
Dat Gij schenkt aan 't bedrukt
gemoed
Van hen die op U leren bouwen,
Ja, zich geheel aan U betrouwen*

Barneveld,

A. Karens

BOEKENNIEUWS

**"Hooft dit Woord", door ds. W.J. Karels;
uitg. Den Hertog, Houten;
ISBN 978 90 331 2157 9;
214 blz.; € 16,90.**

Voor me ligt een mooi boek: "Hooft dit Woord", geschreven door ds. W.J. Karels. De warmrode kleur met het mosgroen zijn goed gekozen. Een contrast met de foto op de kaft: zich samenvakende donkere wolken met van verschillende kanten bliksemschichten. Toch past deze tegenstelling hier wel. Was de boodschap van Amos niet ernstig en tegelijk hartelijk?

Het boek bevat elf preken of overdenkingen over het boek Amos. Ds. Karels heeft deze bijbellezingen gehouden in de jaren 2007 en 2008. Soms wordt een heel hoofdstuk behandeld, soms een gedeelte ervan. Het zijn geen preken over een enkele tekst dus. Om het boek Amos beter te leren kennen, kan dit boek goed dienst doen. Het is geen commentaar, maar de auteur bespreekt de hoofdstukken grondig en de bijbellezingen volgen elkaar ook goed op. Ik zou daarom willen aanraden om echt met het eerste hoofdstuk te beginnen.

De stijl is echt die van onze vriend en broeder. De preken zijn van de band overgenomen. Wie het boek leest, voelt zich in de kerk zitten, luisterend naar zijn stem. De zinnen zijn kort. Op een aangename manier weet de auteur met korte streken het beeld te schilderen. Ter voorbeeld: 'Maar het is toch beledigend: koeien van Basan? En dat tegen die wufte, voorname, rijke dames. Ja, daarom noemt hij ze zo? Waarom noemt hij ze geen koeien van Juda? Of koeien van Galilea?' (blz 87).

De stijl is levendig. De schrijver probeert de aandacht vast te houden door de hoorders mee te laten denken. Vandaar dat er ook veel vragen gesteld worden,

die het lezen vergemakkelijken. De toon blijft er persoonlijk door en het is of hij dichtbij staat en met de lezer in gesprek is.

De inhoud is ernstig en warm, net als de omslag. Door middel van de profetieën van Amos wordt de vinger bij de zere plek gelegd. Materialisme, zedeloosheid, schijnheiligheid, het wordt allemaal aan de kaak gesteld. We lezen over Gods komende oordelen en worden gewaarschuwd. Daarnaast horen we Amos ook roepen: Zoekt het goede en niet het boze, opdat gij leeft.

Ds. Karels schrijft over die woorden: 'Wat moeten wij dan doen? Mag ik dat heel eenvoudig zeggen? Wat moesten de Israëlieten vroeger in Egypteland doen? Bloed aan de deurpost strijken. Bloed van het lam. Dan waren ze veilig. En wat moeten wij heden doen? Vluchten achter het bloed. Hebben we door de verlichting van Gods Geest ooit ook gezien de onuitsprekelijke dierbaarheid van dat bloed?' (blz. 124).

De auteur heeft de gave om op een innemende manier te beschrijven wat er in het hart omgaat van verslagen zondaren. Hij verwoordt de bezwaren om tot Christus te vluchten en probeert die bezwaren weg te nemen. Het wordt duidelijk hoe God werkt.

Christocentrisch zijn de bijbellezingen ook. Telkens ontdekt de schrijver de Heere Jezus in de besproken hoofdstukken en er bestaat geen misverstand over dat de dierbare Christus, de Gezondene is van de Vader. 'Hij stierf voor de uitverkorenen. Zeker. Maar weet u hoe die zich leren kennen? Als zondaren voor God'. Op die manier wordt duidelijk dat zondaren welkom zijn. Mij viel ook op dat jonge mensen expliciet worden aangesproken. "Hooft dit Woord!"

Chilliwack,

ds. P. van Ruitenburch

"Augustinus, de kerkvader van het Westen"; door dr. K. van der Zwaag.
Uitg. Groen – Heerenveen;
ISBN 978-90-5829-911-6;
384 blz.; € 24,50.

Dit boek, dat een grondige bewerking en uitbreiding is van een uitgave uit 1993, geeft een toegankelijk overzicht van het leven, het werk en de invloed van Augustinus.

"Triomftocht";
door ds. C.G. Vreugdenhil.
Uitg. De Groot Goudriaan – Kampen;
ISBN 978 90 8865 084 0;
245 blz.; € 14,50.

In dit boek staan dagelijkse overdenkingen voor de periode van Pasen tot en met de week na Pinksteren. In acht weken wordt de lezer in een dagelijkse overdenking gewezen op de opgestane en verheerlijkte Christus, vanaf Zijn verrijzenis, via de verschijningen aan Zijn discipelen en Zijn hemelvaart, tot de uitstorting van de Heilige Geest. Afzonderlijke aandacht krijgt het opstandings-evangelie uit 1 Korinthe 15.

"Reformatiepiritualiteit";
door dr. J.R. Beeke met bijdragen van twee anderen.
Uitg. De Groot Goudriaan – Kampen;
ISBN 978 90 8865 016 1;
553 blz.; € 59,90.

Een praktische studie naar de gereformeerde spirituele erfenis. De auteurs beschrijven o.a. Calvijns visie op de geloofs zekerheid, de prediking van de Erskines, Teellinck en de praktijk der godzaligheid en mystiek bij Van Lodensteyn.

"Franciscus Ridderus (1620-1683)";
door dr. G. Schaap.
Uitg. Vereniging voor Nederlandse Kerkgeschiedenis – Gouda;
ISBN 978-90-79845-02-6;
308 blz.; € 25,-.

De auteur gaat o.a. in op Ridderus' visie op de Schrift, prediking, vroomheid, sacramenten, het christelijke leven, beleving van de dood en eschatologie. Daarnaast wordt Ridderus vanuit zijn geschriften getekend als pastoraal-psycholoog.

De stroom van levend water

Namens het Deputaatschap voor de Zending wil ik u als lezers van De Saambinder hartelijk opwekken om naar onze jaarlijkse zendingdag in Utrecht te komen.

Het is altijd weer verblijdend dat er vanuit onze gemeenten zo wordt meegeleefd met de zending. De zendingdag is een goed moment om met elkaar stil te staan bij de voortgang van het zendingswerk. De geschiedenis leert ook dat de Heere toespraken en de informatie over de zending wilde gebruiken om in het hart van die of gene een diepe innerlijke betrekking op dit werk te geven. Het thema voor deze 53e zendingdag is: 'De stroom van levend water', zoals we kunnen lezen in Ezechiël 47. Ook op andere plaatsen tekent de Schrift ons de voortgang van het werk van de Heilige Geest door deze wereld. Straks zal er voor de troon een schare zijn die niemand tellen kan uit Jood en heiden. Deze stroom van levend water, uit het heiligdom en langs het altaar, bereikte vele eeuwen geleden ook ons land. De prediking van Christus, de Gekruisigde, werd gehoord en rijk gezegend. Zo gaan ook nu nog zendingswerkers, door onze gemeenten uitgezonden, naar de einden der aarde met het uitzien of het levendmakende water van Gods Geest ook mag stromen in de harten van heidenen. Daar waar dat water zijn kracht doet, zullen er ook vissers staan van Engedi aan tot En-glaïm toe (Ezechiël 47: 10a).

We hopen op deze dag twee predikanten uit Papua in ons midden te hebben. Zij zullen spreken over het werk des Heeren in Papua. Verder zal er gesproken worden over de ontwikkelingen binnen de zending voor wat betreft beleid, personeel en de zendingspraktijk.

Nadrukkelijk zal er stil gestaan worden bij wat een voortdurende zorg is voor het deputaatschap, namelijk de schaarste aan zendingswerkers.

In de middagpauze worden er diverse workshops gehouden, onder andere met gelegenheid tot het ontmoeten van de predikanten uit Papua. Voor de kinderen zal 's middags een verhaal worden verteld en is er op die dag voor hen genoeg te zien en te horen.

Zeker mag en zal er die dag niet voorbijgegaan worden aan de vraag of het levendmakend water van deze stroom, van de genade Gods in Christus, ook ons hart al bereikt heeft.

We hopen op een goede en gezegende dag en zien er naar uit velen te kunnen begroeten in de Veemarkthallen in Utrecht op **zaterdag 13 juni** aanstaande. De morgenbijeenkomst begint om **10.15 uur** en de middagbijeenkomst om **14.00 uur**.

De Heere geve ons een gezegende zendingdag tot Zijn eer, tot uitbreiding van Zijn Koninkrijk en tot opwekking van de zendingsliefde.

ds. G.J.N. Moens

KERKNIEUWS

BEROEPEN

Te Boskoop: ds. J.J. Tanis te Kampen;
 Te Scheveningen:
 ds. P. Mulder te Krimpen aan den IJssel.

AANGENOMEN

Naar Urk: ds. J. van Belzen te Veenendaal.

BEDANKT

Voor: Krabbendijke:
 ds. A. Schot te Nunspeet;
 Voor: Terwolde-De Vecht:
 ds. B.J. van Boven te De Valk-Wekerom.

■ ZGG BENOEMD JEUGDWERKER VOOR ECUADOR

Zending Geref. Gemeenten heeft de heer J.W.J. Knapen uit Gouda benoemd voor de functie van jeugdwerker in Ecuador. Dhr. Knapen is docent natuurkunde op het Driestar College te Gouda en bekleedt daar een functie als adjunct-directeur VWO onderbouw. Hij is getrouwd en heeft vier kinderen. Familie Knapen zal naar verwachting begin 2010 worden uitgezonden.

De uitzending van de jeugdwerker is in aansluiting op de actie van de JBGG 'Toekomst voor de kerk' in 2008. Dhr. Knapen zal een taak krijgen bij het opzetten van een eenvoudige structuur voor het jeugdwerk passend bij de situatie. Ook zal hij een inhoudelijke bijdrage leveren aan het plaatselijk jeugdwerk met behulp van leden uit de zendingsgemeenten en gemeenteleden toerusten in het leidinggeven aan het jeugdwerk. We hopen dat de Heere Zijn zegen zal willen verbinden aan deze benoeming.

Deputaatschap Zending
Gereformeerde Gemeenten
ds. W. Harinck

■ ZENDINGSAVOND IN LISSE

Op **maandag 8 juni** wordt er in het verenigingsgebouw bij de Salemkerk van de Geref. Gemeente te Lisse, Crocussenstraat 2a, een zendingavond gehouden. Dhr. L. de Wit is dan te gast en zal ons één en ander vertellen en laten zien over zijn werk als evangelist in Guinee voor de ZGG. Aanvang 19:45 uur.

■ NIEUW KERKORGEL Geref. Gemeente GOUDA

De Geref. Gemeente van Gouda hoopt op **dinsdag 26 mei** haar nieuwe kerkorgel, dat gebouwd is door de gebr. Van Vulpen te Utrecht, in gebruik te nemen. Aanvang: 19.30 uur. Voorganger: ds. G. Clements.

Op **zaterdag 30 mei** zal er een presentatieconcert gegeven worden. Organist is dhr. Jos van der Kooij, organist van de Westerkerk te Amsterdam en de Grote of Sint Bavokerk te Haarlem. Aanvang 20.00 uur.

■ ZANGAVONDEN

Dordrecht

Op **2^e Pinksterdag, 1 juni**, wordt in de Grote Kerk te Dordrecht een zangavond gehouden waaraan medewerking wordt verleend door het Ridderkerks mannenkoor o.l.v. Henri Adema en het Apeldoorns jong gemengd koor "Laudate Deum", o.l.v. Arie Kortleven. Organist: Bert Roest. Opening en meditatie door: ds. G.M. de Leeuw, appelwoord en sluiting door ds. W.J. Karels. Collecte t.b.v. het deputaatschap voor Israël. De kerk is open vanaf 18.15 uur en de intro begint om 18.55 uur.

Hilversum

Op **zaterdag 23 mei** wordt er in de kerk van de Geref. Gemeente te Hilversum, Frederik van Eedenlaan 15, een koor- en samenzangavond gehouden. Meewerkende koren zijn: het mannenkoor "Harpe Davids" uit Genemuiden o.l.v. Albert Bekendam en het gemengd koor "Al-táscheth" uit Hilversum o.l.v. Theo van Leeuwen. Orgel Harm Beens & Jan Koster en Peter de Wilde. Soliste: Margriet Schouten. Appelwoord: dhr. J. van Haaften (evangelist Leidsche Rijn). Opening en sluiting door ouderling C. van den Broek. Collecte t.b.v. Evangelisatie Leidsche Rijn. Aanvang: 19.30 uur.

Kampen

Op **vrijdag 29 mei** zal er in de Broederkerk in Kampen een koor- en samenzangavond gehouden worden ten bate van de Eliëzerschool en de Obadja-school in Zwolle. Hieraan werken mee: het mannenkoor "Jubilate Deo" uit Apeldoorn o.l.v. Wim v. Galen, het kinderkoor van de Obadjaschool, Duo Friends, bariton Piet Baarssen en Harm Hoeve op het orgel.

Spreker: dhr. W. Visser. Op deze avond zal er een live c.d-opname zijn. Aanvang: 19.30 uur.

Zie ook: www.mannenkoor-jubilatedeo.nl

Kapelle

In de Ned. Herv. kerk van Kapelle zal op **zaterdag 30 mei** een samenzangavond worden gehouden. Organist is: Martin Weststrate die tevens zal improviseren. Opening en sluiting door dhr. C. van den Bovenkamp uit Waarde, die ook een

appelwoord zal spreken. Aanvang: 19.30 uur. Collecte t.b.v. het gezinsvervangend tehuis "De Beukelaar" te 's-Gravenpolder.

Tholen

Op **zaterdag 30 mei** wordt er in de Rehobothkerk te Tholen een (samen)zangavond gehouden, Hieraan werken mee: het jeugdkoor "David" uit Yerseke o.l.v. Henriëtte de Bat en het jeugdkoor "Sjaloom" uit Tholen o.l.v. Martijn Bakker. Organisten: Jacco goud en René Polderman. Dhr. M. Last, voorlichter van het deputaatschap Bijzondere Noden, zal een appelwoord spreken. Collecte t.b.v. dit deputaatschap. Aanvang: 19.30 uur.

Zeist

Op **zaterdag 30 mei** zal er in de Rehobothkerk van de Geref. Gemeente van Zeist, Joubertlaan 5 (hoek Bergweg) een Pinksterzangavond gehouden worden. Het gemengd koor "Sursum Corda" van Zeist en het jongerenkoor "Deo Juvante" uit Geldermalsen, o.l.v. Johan Pitlo, hopen hieraan hun medewerking te verlenen. Ook zal een soliste iets ten gehore brengen. Organist is Christiaan Korpershoek. Opening en sluiting door diaken Van der Poel.

Aanvang: **19.30 uur**. Collecte t.b.v. de plaatselijke evangelisatie.

■ JONGERENDAG 'WATER & VUUR'

De zaterdag vóór Pinksteren wordt in Den Haag de Jongerendag 2009 gehouden. Deze +16 Bondsdag heeft als thema 'Water & Vuur'. Sprekers zijn o.a.: ds. A. Schot: 'Water-Bron van Leven', ds. G.J. Baan: 'Vuur-Kracht van God' en ds. N. Ude 'De Islam een bedreiging voor de jonge kerk van Afrika?'. Daarnaast is er volop ruimte om samen te zingen, te luisteren naar het Groot Samengesteld Jongerenkoor en andere solisten, een mening te vormen over actuele onderwerpen, en jeugdverenigingen bezig te zien in het nieuwspel Waterloo(p). Kortom: een dag voor jou! Meer informatie over de Jongerendag? www.jbagg.nl/jongerendag.

■ KONINKLIJKE ONDSCHIEDINGEN

Op 29 april ontving mev. G.W. Haeser, lid van onze gemeente, uit handen van de burgemeester van Ede, een koninklijke onderscheiding. Zij werd benoemd tot ridder in de Orde van Oranje-Nassau.

Deze onderscheiding is haar toegekend voor het vele werk dat zij verricht heeft op sociaal-maatschappelijk gebied en dan met name in de gezondheidszorg. Als vrijwilligster heeft ze zich jarenlang bijzonder ingezet voor de sector gezondheid en welzijn van de RMU, als coördinatrice en vrijwilligster van de

NPV, het hospice "De olijftak" in het woon/zorgcentrum Bethanië in Ede, de Johanniter Opvang in Bennekom en Soloplus in Ede en als coördinatrice van onze vrijwilligersorganisatie "Een helpende Hand".

Wij willen mevr. Haeser van harte feliciteren met deze onderscheiding en haar Gods onmisbare zegen toewensen.

Kerkenraad Geref. Gemeente
Wageningen

Op 29 april werden twee leden van onze gemeente benoemd tot lid in de Orde van Oranje-Nassau.

Onze geliefde predikant ds. L. Blok ontving de onderscheiding vanwege het feit dat hij 40 jaar als herder en leraar onze gemeenten mag dienen. Daarnaast is hij 25 jaar als docent verbonden aan onze Theologische School en heeft hij zitting in verschillende deputaatschappen. Zo is hij voorzitter van het deputaatschap Bijzondere Noden en tweede voorzitter van het deputaatschap voor de Zending. Er zouden nog veel meer zaken te noemen zijn, zoals het bestuurslidmaatschap van de Gereformeerde Bijbelstichting en de Spaanse Evangelische Zending. Wij wensen hem toe dat hij nog vele jaren dienstbaar mag zijn in Gods koninkrijk.

Ook dhr. G. van 't Wout werd benoemd tot lid in de Orde van Oranje-Nassau. Gememoreerd werd dat hij medeoprichter was van de ds Koelmanschool en zich 25 jaar heeft ingezet voor de Christelijke Politiebond, afdeling Gorinchem.

Ook vanaf deze plaats willen wij de gedecoreerden van harte feliciteren en voor het toekomstige Gods onmisbare zegen toewensen.

Kerkenraad Geref. Gemeente
Gorinchem

Op 8 mei ontvingen Ds. C. Vogelaar en zijn echtgenote, in aanwezigheid van familie, kerkenraad en genodigden, een koninklijke onderscheiding. Na een welkomstwoord van de burgemeester van Staphorst, richtte hij zich eerst tot de dominee. Hij noemde zijn kerkelijke verdiensten. Ruim 30 jaar dient u het kerkverband van de Geref. Gemeenten, hoofdzakelijk in de Verenigde Staten en sinds 2007 in de gemeente van Zwolle. Naast de Woordverkondiging gaf u catechisatie, deed u met bewogenheid het pastorale werk, en leidde u studenten op voor predikant. Verder had u zitting in diverse deputaatschappen en zette u zich in voor het basis- en voortgezet onderwijs. U had een diversiteit aan werkzaamheden.

Hierna sprak de burgemeester mevr. Vogelaar toe. Hij noemde haar persoonlijke verdiensten voor de samenleving. Al

50 jaar bent u bezig met het schrijven van jeugdboeken, waarvan er tientallen in druk zijn verschenen. Ook boeken over het leven van predikanten. U bent een bezielend schrijfster.

Uw boeken hebben een duidelijke meerwaarde. God gaf u de kracht en lust dit te mogen doen.

Ook haar inzet in de V.S. voor de zondagsschool en de vrouwenvereniging werd genoemd.

Na zijn toespraak deelde de burgemeester mee dat het Hare Majesteit de Koningin behaagd had hen te benoemen tot ridder in de Orde van Oranje-Nassau, waarna hij de onderscheidingen opspeldde.

Namens de kerkenraad en de gemeente bracht ouderling G. Vlastuin de felicitaties over.

In een kort woord dankte de dominee Hare Majesteit voor haar besluit en de burgemeester voor zijn toespraak. "Waar hebben we dit aan verdiend?"

Ds. besloot met wat geschreven staat in 1 Tim.1:12, "En ik dank Hem, Die mij bekrachtigd heeft, namelijk Christus Jezus, onzen Heere, dat Hij mij getrouw geacht heeft, mij in de bediening gesteld hebbende." En vers 17, "De Koning nu der eeuwen, den onverderfelijken, den onzienlijken, den alleen wijzen God, zij eer en heerlijkheid in alle eeuwigheid. Amen."

Kerkenraad Geref. Gemeente Zwolle

Op 29 april ontving dhr. A.J. Nederlof, directeur van onze basisschool 'Eben-Haëzer', een koninklijke onderscheiding. Naast zijn vele werk als directeur van de school heeft hij zich jarenlang ingezet op het gebied van zangkoren. Hij was van 1973 tot 1986 bestuurslid van het gemengd koor 'Crescendo', waarvan 9 jaar voorzitter. Ook maakte hij een aantal jaren deel uit van het bestuur van de Landelijke Bond van Zangverenigingen van de Geref. Gemeenten. In 1982 kwam mede op zijn initiatief het christelijk kamerkoor 'Chantez à Dieu' tot stand, waaraan hij tot 2008 leiding gaf als voorzitter. Voor zijn verdiensten op dit gebied werd hij benoemd tot lid in de Orde van Oranje-Nassau.

We willen hem namens kerkenraad en gemeente van harte gelukwensen met deze onderscheiding. Groot is het om door een aards vorst onderscheiden te worden, nog groter is het om te ervaren dat de Koning der koningen uit vrije gunst een zondig mens genade bewijst. Dat laatste wensen we hem en de zijnen van harte toe.

Kerkenraad Geref. Gemeente Tholen

Voor alle in dit nummer genoemde toekomstige data geldt:

Indien de Heere wil en wij leven.

KERKDIENTEN

■ ZONDAG 24 MEI 2009

Aagtekerke 9.30 en 19.00 uur ds. Boogaard en 14.30 uur leesdienst; Aalborg 9.30 uur ds. Tuinier en 18.00 uur ds. Karens; Aalst 14.30 uur ds. Tuinier; Alblasserdam 9.30 en 16.30 uur ds. Joosse; Alphen a/d Rijn 16.30 uur ds. Paul; Amersfoort 9.30 en 16.30 uur ds. Vischer; Amsterdam-Noord 10.00 uur stud. Van Rijswijk; Andijk 19.00 uur ds. Mondria; Apeldoorn 10.00 en 15.30 uur stud. Maljaars; Arnhem 19.00 uur ds. Schreuder; Barendrecht 10.00 en 17.00 uur ds. Mijnders; Barneveld-Zuid 9.30 en 19.00 uur ds. Melis; Beekbergen 10.00 uur ds. Van Gelder en 19.00 uur ds. Schot; Benthuizen 9.30 en 16.30 uur ds. Silfhout; Berkenwoude 15.00 uur stud. IJsselstein; Bodegraven 16.30 uur ds.

Kattenberg; Borssele 9.30, 14.00 en 18.00 uur ds. Verweij; Brakel 10.00 en 18.00 uur ds. W.J. Karels; Breda 18.00 uur ds. Brugge; Capelle a/d IJssel-Middelwatering 10.00 en 16.30 uur ds. A.B. van der Heiden; Capelle a/d IJssel-West 10.00 uur ds. Moerkerken en 19.15 uur ds. L. Blok; De Valk-Wekerom 9.30 en 19.00 uur leesdienst; Den Helder 19.00 uur stud. G.W.S. Mulder; Deventer 10.00 uur ds. J. Karels en 18.30 uur stud. Maljaars; Dinteloord 10.00 (H.A.) en 18.30 uur ds. De Heer; Dirksland 10.00 en 18.00 uur ds. Schipper; Dordrecht 10.00 en 17.00 uur leesdienst; Drachten 9.30 en 19.00 uur ds. Van Manen; Ede (Nieuwe Kerk, Verl. Maanderweg 33) 12.15 (H.A.) en 19.00 uur ds. F. Mulder; Eindhoven 10.00 (H.A.) en 15.00 uur ds. Brugge; Elspeet 10.00

en 18.30 uur leesdienst; Emmeloord 9.30 (H.A.) en 16.00 uur ds. Tanis; Enkhuzen 10.00 en 16.00 uur leesdienst; Enschede 10.00 en 16.00 uur ds. Schreuder; Ermelo 9.30 en 18.30 uur ds. W. Harinck; Goes 9.30, 14.00 en 18.00 uur leesdienst; Gorinchem 10.00 en 16.00 uur leesdienst; Gouda 9.30 en 16.30 uur leesdienst; Goudswaard 18.00 uur ds. Vermeij (openb.bel.); 's-Gravenhage 10.00 en 16.30 uur leesdienst; 's-Gravenpolder 9.30 en 18.00 uur ds. Hakvoort en 14.00 uur leesdienst; 's-Gravenzande 19.00 uur ds. A.B. van der Heiden; Groningen 15.30 uur ds. Van Manen; Hardinxveld-Giessendam 9.30 en 18.00 uur leesdienst; Hellevoetsluis 10.00 (H.A.) en 18.00 uur ds. Terlouw; Hendrik-Ido-Ambacht 10.00 en 16.30 uur ds. B. van der Heiden; Herkingen 10.00 (H.A.) en 18.00 uur ds. Gunst; Hoofddorp 9.30 en 15.30 uur ds. Heijkamp; Houten 11.00 en 17.00 uur ds. Van der Net; Kampen 9.30 en 15.00 uur leesdienst; Kapelle-Biezelinge 9.30 en 18.00 uur ds. Baan en 14.00 uur leesdienst; Katwijk aan Zee 16.00 uur stud. Van Rijswijk; Klaaswaal 9.30 en 18.00 uur leesdienst; Kootwijkerbroek 10.00 en 19.00 uur ds. Beens; Kortgene 14.30 uur ds. Hakvoort; Krabbendijke 9.30 en 18.00 uur ds. Van Dieren; Krimpen a/d IJssel 9.30 en 16.30 uur leesdienst; Kruijningen 9.30 en 18.00 uur ds. Hoogerland en 14.00 uur leesdienst; Leerdam 18.00 uur ds. Van Gelder; Leiderdorp 10.00 en 16.30 uur ds. Neele; Lelystad 9.30 uur ds. Kattenberg; Lisse 10.00 en 16.00 uur leesdienst; Meliskerke 9.30 en 14.30 uur ds. Moens; Middelburg-Centrum 9.30, 14.00 en 18.30 uur leesdienst; Middelburg-Zuid 9.30 en 18.30 uur stud. Boeder; Middelharnis 9.30 en 18.00 uur ds. P. Blok; Mijdrecht 15.30 uur ds. Pater; Moerkapelle 19.00 uur ds. Clements (doventolk); Naaldwijk 9.30 uur ds. Driessen; Nieuw Beijerland 9.30 en 18.00 uur leesdienst; Nieuwdorp 14.00 uur stud. Boeder en 18.30 uur ds. Moens; Nieuwer ter Aa 10.00 en 19.00 uur ds. Pater; Nieuwerkerk Zld 9.30 en 15.30 uur leesdienst; Nijkerk (Adres: Melkrijder 15) 18.30 uur ds. Kleppe; Nunspeet 9.30 en 15.00 uur leesdienst; Oostburg 15.00 uur ds. Meeuse; Oostkapelle 9.30 uur ds. C. Harinck en 15.00 uur ds. Van Belzen; Oostvoorne 15.30 uur ds. Terlouw; Opheusden 10.00 en 18.30 uur stud. IJsselstein; Opperdoes 10.00 (H.A.) en 16.00 uur ds. Mondria; Oud Beijerland 9.30 en 18.00 uur leesdienst; Ouddorp 14.30 uur ds. Schipper; Oudemirdum 9.30 en 19.00 uur ds. Vogelaar; Poederoyen 18.30 uur ds. Tuinier; Poortugaal 9.30 uur ds. Van Aalst en 19.00 uur ds. Silfhout; Poortvliet 10.00 en 14.30 uur ds. Van Krimpen; Puttershoek 15.30 uur

ds. Van Aalst; Rhenen 10.00 en 17.30 uur ds. Van Boven; Ridderkerk 9.30 en 17.00 uur ds. De Leeuw; Ridderkerk-Slikkeveer 9.30 uur ds. Vermeij; Rijssen-Noord 9.00 en 15.30 uur leesdienst; Rijssen-West 9.30 en 18.30 uur (H.D.) ds. De Wit; Rijssen-Zuid (Noorderkerk) 11.30 en 18.30 uur leesdienst; Rilland-Bath 14.00 uur ds. Golverdingen (H.D.); Rotterdam-Alexanderpolder 14.30 uur ds. De Leeuw; Rotterdam-Zuidwijk 14.30 uur ds. Van der Net; Scherpenisse 9.30, 14.00 en 18.30 uur leesdienst; Scherpenzeel 10.00 en 18.30 uur ds. Verschuure; Scheveningen 18.45 uur ds. Kattenberg; Sint Philipsland 15.00 uur ds. De Heer; Sliedrecht (Middeldiepstraat 31) 12.00 uur leesdienst en 19.00 uur ds. P. Mulder; Soest 9.30 uur ds. F. Mulder en 19.15 uur stud. Van Rijswijk; Spijkenisse 10.00 en 16.00 uur ds. L. Blok; Sprang-Capelle 9.30 en 15.30 uur ds. Karens; Stad aan 't Haringvliet 10.00 en 18.00 uur stud. Bredeweg; Stolwijk 10.00 en 19.00 uur leesdienst; Terneuzen 10.00 en 18.00 uur ds. Meeuse; Terwolde-De Vecht 14.30 uur ds. De Wit; Tricht-Geldermalsen 10.00 en 18.30 uur ds. Labee; Uddel 11.15 en 18.30 uur ds. Mouw; Urk 10.00 en 17.00 uur ds. Bakker; Utrecht 10.00 uur ds. Paul en 19.00 uur ds. Visscher; Veen 9.30 en 18.00 uur leesdienst; Veenendaal 9.30 en 16.30 uur leesdienst; Vlaardingen 9.30 (H.A.) en 15.30 uur ds. P. Mulder; Vlissingen 9.30 en 16.00 uur ds. Vreugdenhil; Waarde 9.30 en 18.00 uur ds. Golverdingen en 14.00 uur leesdienst; Wageningen 10.00 en 18.30 uur leesdienst; Werkendam 10.00 en 18.00 uur leesdienst; Westkapelle 9.30 en 18.30 uur ds. Van Belzen; Woerden 10.00 en 18.30 uur leesdienst; Wolphaartsdijk 18.00 uur ds. C. Harinck; Yerseke 9.30, 14.00 en 18.00 uur leesdienst; Zaandam 9.30 en 16.00 uur stud. G.W.S. Mulder; Zeist 10.00 (H.A.) en 18.30 uur ds. Van Ekeveld; Zoetermeer 16.30 uur ds. Driessen; Zwijndrecht 9.30 en 16.30 uur ds. Veenendaal; Zwolle 9.30 en 19.00 uur leesdienst.

■ DINSDAG 26 MEI 2009

Aagtekerke 19.30 uur ds. De Leeuw (voor de zending); Alphen a/d Rijn 19.30 uur ds. Brugge; Berkenwoude 19.30 uur ds. F. Mulder; Boskoop 19.30 uur ds. Joosse; Drachten 19.30 uur ds. Mondria; Meeuwen 19.30 uur ds. Silfhout; Naaldwijk 19.45 uur ds. De Jongste; Nieuwe

Tonge 19.30 uur ds. Hakvoort; Oosterend 19.00 uur ds. Van Dieren; Oosterland 19.30 uur ds. Moens; Urk 19.30 uur stud. Van Rijswijk.

■ WOENSDAG 27 MEI 2009

Amsterdam-Noord 19.30 uur ds. P. Mulder (bev.ambtsdr.); Beekbergen 19.30 uur ds. Schreuder (bidstond P.S. Oost); Brakel 19.30 uur ds. Veenendaal; Goudswaard 19.30 uur ds. Melis; Hilversum 19.45 uur ds. Hogchem; Kamperland 19.30 uur ds. Meeuse; Leiderdorp 19.30 uur ds. Baan; Poederoyen 19.30 uur ds. Beens; Rhenen 19.30 uur ds. W.J. Karels; Rotterdam-Alexanderpolder 19.30 uur ds. Visscher; Rotterdam-IJsselmonde 19.30 uur ds. Schipper; Soest 19.30 uur ds. Terlouw; Spijkenisse 19.45 uur ds. Hoogerland; Sprang-Capelle 19.30 uur ds. Schot; Stad aan 't Haringvliet 19.30 uur ds. De Leeuw; Zoetermeer 19.30 uur stud. Boeder.

■ DONDERDAG 28 MEI 2009

Aalburg 19.30 uur ds. Van Ekeveld; Capelle a/d IJssel-West 19.45 uur ds. Beens; Genemuiden 19.30 uur stud. Bredeweg; Hoofddorp 19.30 uur ds. Baan; Krimpen a/d IJssel 15.15 uur ds. P. Mulder (huw.bev.); Leerdam 19.30 uur ds. Vermeij; Melissant 19.30 uur ds. B. van der Heiden; Middelburg-Zuid 19.30 uur ds. Hakvoort; Nisse 19.30 uur ds. Verweij; Ouddorp 19.30 uur ds. Bakker; Scherpenzeel 19.30 uur ds. Verschuure; Wolphaartsdijk 19.30 uur ds. Brugge.

■ VRIJDAG 29 MEI 2009

Aagtekerke 13.30 uur ds. Tuinier (huw.bev.); Kapelle-Biezelinge 14.00 uur ds. Baan (huw.bev.); Nieuwerkerk Zld 14.30 uur ds. Gunst (huw.bev.); Scherpenisse 14.30 uur ds. Bakker (huw.bev.).

■ EVANGELISATIESAMENKOMSTEN

Alkmaar ('t Wuiver 2-a) 10.00 en 16.30 uur ev. G. Baan; Amsterdam (Looiersgracht 70) 10.30 en 17.00 uur ev. J. Krijgsman; Emmen (Prinsesselaan 6-I) 9.30 en 15.30 uur ev. C. van Drunen; Leeuwarden (Achter de Hoven 2-c) 9.30 en 16.00 uur ev. S. de Visser; Merksem (Oude Bareellei 64) 10.00 ev. H.J. van den Boogaart en 17.00 uur ev. A. van Setten; Tilburg (Offenbachstraat 105) 10.00 ev. A. van Setten en 18.30 uur ev. H.J. van den Boogaart.

Barneveld: leuk vak.huisje
voor 2 pers. Dichtbij bos en
centrum. €135,- p.w.
Tel. 0342-414019 of 06-30609715.

Voor een zorgzame begeleiding

KOSIER
Begrafenisonderneming

Barneveld,
Scherpenzeel e.o.
A. Kosier
Telefoon: 033 277 0555

Postbus 511
5926 CD Scherpenzeel

Centraal nummer (24 uur):
033 277 0555

BARNEVELD: leuk vak.huisje
voor 2 pers. Dichtbij bos en
centrum. €135,- p.w.
Tel. 0342-414019 of 06-30609715.

**Benthuizen, te koop ruime
woning**, twee onder een kap, met
7 slaapkamers. Grote berging 21
m², en betegelde zonnige achter-
tuin op het zuidwesten van 100m².
Inhoud ongeveer 500 m³, perceel-
grootte 240 m². Vraagprijs
€ 389.500,- Oplevering in overleg.
Inlichting 06-20609410

Vakantie op de Veluwe?
4-persoons woning te huur in Stroe
€350,- per week, tel. 06-21420647
inl. molshoop@solcon.nl

Te huur in Hardinxveld-Giessendam
en Brandwijk zelfstandige **woon-
ruimte** of **vakantiewoning** voor
2 tot 4 pers. Tel: 0184-642040.

Aangeb. **kamer/kosthuis** in **Har-
derwijk** voor j. v. ma.-vr. S.O.M.A.
S.B.W. College volgt.
0341 417339.

Te huur: 1-pers. **woonruimte** in
Barneveld. zitkamer, keuken, slaap-
kamer. Eigen ingang. Bij voorkeur
van ma.-vr. Dichtbij NS-station en
centrum. Tel. 0342-492947.

Te huur: per 1 juni: 1-persoons
appartement (kamer/keuken,
slaapkamer, en douche/toilet).
In De Valk/ Lunteren.
Tel 0318-462265.

**Waardige en
stijlvolle verzorging**
van begrafenissen met aandacht
voor persoonlijke wensen. In alle rust,
vertrouwelijk en met bescheidenheid.

- opbaren met kistkoeling bij u thuis
of in een voor u bekende aula
- dag en nacht bereikbaar en overal
te onthieden
- wij verzorgen alleen begrafenissen
- laatste verzorging van de overledene
door een gediplomeerd verpleegster

Begrafenisverzorgers:
• H. de Jongh • E.H. van der Leer • D.D.E. Melisse

Begrafenisonderneming de Jongh
Hardinxveld-Giessendam:
Reepijzer 5, Tel. (0184) 61 11 54
Waardenburg:
Kerkstraat 17b, Tel. (0418) 65 20 39

Boekhandel en Antiquariaat De Roo

Ruim assortiment nieuwe en 2^e hands
boeken: Theologie (prekenboeken,
levensbeschrijvingen, Bijbelcommentaren),
Bijbels (sv), kinderboeken en leesboeken.
Ook voor uw cd's en kaarten

www.derooboeken.nl
Van Meelstraat 12 3331 KR Zwijndrecht
078-6124081
Tevens inkoop/taxatie

maandag gesloten gratis parkeren

Handen van de kerk wereldwijd

**Dominicaanse
Republiek**
Gezondheidszorg

Darfur
Noodhulp

Papua
Alfabetisering

Peru
Aandacht en liefde
voor straatkinderen

Zuid-Afrika
Strijd tegen HIV / Aids

Help mee!

- Steun ons werk met een gift
- Nodig ons uit voor een gemeenteavond of op vereniging

**SPONSOR
WORDEN?**
Bel ons en vraag voor welk
project er nog sponsors nodig zijn.

HANDEN VAN DE KERK
**Bijzondere
Noden**

GIRO 307447 Woerden

DEPUTAATSCHAP TOT HULPVERLENING IN BIJZONDERE NODEN VAN DE GEREFORMEERDE GEMEENTEN
Houttuinlaan 7 • 3447 GM Woerden • T 0348 48 99 10 • E bijzonderenoden@cbgg.nl • I www.bijzonderenoden.nl

Geerts
herenkleding

Ambtskleding
 Kostuums: 2- en 3-delig zwart - grijs - e.a.
 Trouwkostuums - Jacquets - Pantalons
 Streepjantons - Overhemden
 Stropdassen - Sokken - Overjassen
 Hoeden - Schoenen

Winkel: Dorpsstraat 229, Scherpenzeel
 Telefoon 033-2778899 b.g.g. 06-30189592

OPENINGSTIJDEN: MA. GESLOTEN,
 DI T/M DO 9-18 UUR,
 VR 9-21 UUR EN ZA 9-17 UUR.
 OP AFSpraak MOGELIJK

Onze **woning in Meliskerke** is nog te huur voor 30 juli en na 21 aug. voor inl. tel. 0118-56 21 90.

Vakantie in eigen sfeer?

Informeer naar de mogelijkheden van huur, koop en belegging.

... heel eigen

070-415 93 44, www.casafamilia.nl

Te huur in **Rijssen**, gezellig **zomerhuis** voor 4 à 5-pers., net. bew. gew. Tel. 0548-516528.

Camping De Beukenhof Tiendeveen (Drenthe)

Te huur chalets 7p. / stacar. 6p. / vak.won. 10 p. Geen aankomst en vertrek op zondag.

Geen huisdieren toegestaan.
 Voor meer info: 0528-331246
www.campingdebeukenhof.com

- DIVERSE BLOKFLUITEN
- DWARSFLUITEN
- MUZIEKSTANDAARDS
- ROEMEENSE PANFLUITEN
- VIOLON

R. MULDER - STAPHORST
 06 12 610 628 B.G.G. 0522 253944

Begravenisverzorging "Honestum"

☎ 0180 - 628908 (Dag en Nacht)

L. Melieste - Verveer

Voor Rotterdam - Barendrecht - Ridderkerk
 H.I.Ambacht - Zwijndrecht - Dordrecht e.o.

ELSPREET: Vrijstaande luxe stenen **bungalows** op ruime kavels voor 6-8 personen. Indeling: hal, 3 slaapkamers, badkamer, grote woonkamer met open keuken, terras en berging. Wasmachine, droger, vaatwasser en oven. Week 32 niet beschikbaar.

Info: www.lochtenveld.nl of
 0577-461043/06-53651000.

GAATJES VULLEN!

Niet bij de tandarts, maar bij ons. Er zijn nog wat plaatsen vrij vóór 28 juli en ná 11 aug. om te **kamperen** bij NL boer in **ZW Frankrijk**.

Fam. Hoogendoorn.
 Tel. 0033 553 893561, email:
wimenaddy@orange.fr

BEGRAVENISVERZORGING KINA

010 - 458 31 12

Rotterdam, Drechtstreek, Krimpenerwaard, Gouda
 D. W. Schipper 010-4506626 J. Kooijman 0182-583932
 Capelle aan den IJssel Gouda

Voor een paar dagen of langer, gezelligheid en sfeer, **Pension "De Peel"** gelegen in de mooie Betuwe, waar het gewoon goed is. Fam. Knuivers, Boveneindsestraat 14, 4041 EJ Kesteren
 Tel. 0488-482025 b.g.g.
 0488-481687 of www.knuivers.nl

Van BOEKHANDEL & UITGEVERIJ
Horsssen bv

Dorpsstraat 100 - 3881 BE PUTTEN
 Tel. 0341 36 22 77 - info@van-horsssen.com
www.van-horsssen.com

Het juiste adres voor:

Bijbels, Theologische boeken, Leesboeken voor jong en oud, Voordeelboeken, Tweedehands, CD's en bladmuziek.

WELKOM OP DE P-CURSUS

Opvoeden is iets moois

Er komt vandaag veel op ouders af. Hoe gaat u met opvoedingsvragen om? De CGO biedt een mooie cursus waar handreiking geboden wordt bij de opvoeding.

Opzet?

De cursus omvat 10 avonden. Er zijn drie of vier deskundige cursusleiders die elk twee of drie avonden verzorgen. Elke avond begint om 19.45 uur en eindigt om 22.00 uur.

Waar?

's-Gravenpolder, H.I. Ambacht (eigen gemeente), Werkendam, Gouda, Barneveld en Kampen

Kosten?

€ 105,- per cursist;
 € 160,- per echtpaar.

Opgave bij:

A.W. Burghout, Zijpestraat 26,
 4675 CV St. Philipsland.
 Tel. 0167 - 573118

Programma:

Een volledig programma is te vinden op de website www.cgo.nu

Informatie:

Overige informatie bij de cursusleider: jh.mauritz@cgo.nu

CURSUSGODSDIENSTONDERWIJS

Als je er samen niet
meer uitkomt...

Mediation is een optie

SDPI ADVIES

dr. S.D. Post MPM
NMI mediator
06 49 49 81 44
www@sdpadvies.nl

Ook coaching en interim-management.

Rust en ontspanning in de prachtige
Eifel!

Ruime **appartementen** te huur.
Inl.: 0118-606707 en
www.huizesolagratia.nl

CHRISTELIJKE BEGRAFENISONDERNEMING
G. WEGENAAR

Buurtlaan West 26 tel. 0318-526641
3905 JR Veenendaal www.wegenaar.nl

Wij verzorgen begrafenissen in Veenendaal,
Ede, Bennekom, Wageningen, Rheden e.o.

Te huur in **MIDDELBURG** onze
woning voor echtpaar van 27/7
t/m 15/8. Fijne tuin.
Tel 06-21288775.

Barneveld - Te huur onze **woning**
van D.V. 10 - 24 juli. Geschikt voor
groot gezin of 2 kleinere gezinnen;
10 slaappleatsen en ruime achter-
tuin. Tel. 0342-490837.

Zorg dichtbij

Actief in uw regio!

Waar u ook woont,
Agathos brengt zorg dichtbij:

- Huishoudelijke verzorging
- Persoonlijke verzorging
- Verpleging
- Psychosociale zorg

Bel de Zorglijn (010) 264 07 77 en u krijgt uw rayoncoördinator
aan de lijn. Agathos stelt zelf indicaties voor veel zorgvragen.
Kunnen we geen indicatie stellen? Dan begeleiden we u bij de
CIZ-aanvraag. U ziet, ook indicatiestelling is onze zorg!

Agathos
THUISZORG

T 010 264 07 77 | www.agathos-thuiszorg.nl

Zorg met een eigen kleur

Nu laatste **bungalows** voor 3 juli
voor een lastminute prijs van
€ 195,- excl. p/w.
Bel voor info **0548-512790** of kijk
op www.vakantieoordholsappel.nl

Heeft u een **CONFLICT**
en komt u er niet uit?

Kijk op

www.vooruwoplossing.nl

Coaching en Mediation

Te koop: Nog te bouwen woning
in **Terwolde-De Vecht** op een kavel
van 1620 m². Landelijk gelegen met
voor en achter prachtig vrij uitzicht.
In nabijheid van Ger. Gem. en fiets-
afstand van scholen.
Inspraak indeling enz. nog mogelijk
info 06-51155018.

begravenisverzorging
Den Hollander

Begravenissen in Vlaardingen, Rotterdam,
Gouda, Den Haag en omstreken.

Opbaarmogelijkheden in een door u gewenst
uitvaartcentrum of thuis met koeling

Geen crematies.

Mozartlaan 13
3131 ES Vlaardingen
Tel. 010 - 4600509

www.begravenisverzorgingdenhollander.nl

Rijssen - 4-pers. zomershuisje,
v.a.g.v. Tel. 548-514108.

Ten bate van het evangeli-
satiwerk in Amsterdam,
bieden wij u een rondlei-
ding door onze hoofdstad
aan o.l.v. Amsterdammer
dhr. J.C. Hotting. Tevens
bezoekt u onze evangelisa-
tiewerk 'Bij Simon de Looi-
er' waar u, onder het
genot van een kopje koffie,
e.e.a. over het evangeli-
satiwerk verteld zal worden.
Voor slechts €10,- p.p.,
(max. €50,- per gezin)
heeft u zo een boeiend
dagje Amsterdam.

Tot ziens!

Dagje Amsterdam?

D.V. zat. 6 en 20 juni en 4 juli

t.b.v. evangelisatiwerk Amsterdam

Reserveren: Via 078-681 9811 (dhr. J.C. Hotting).

Verzamelen bij Centraal Station a/d kant van 'Het IJ'

om 9.30 uur op zaterdag 6 of 20 juni of 4 juli.

DEPUTAATSCHAP EVANGELISATIE
GEREFORMEERDE GEMEENTEN

'Bij Simon de Looier'

kliktime
...een klok op de muisklik

Nu is
m'n broertje
aan de beurt

Met Kliktime beheert u het computer- en internetgebruik van uw kinderen.

nu voor
€29,95

Een product van
klik

Christelijke Begraafenisvereniging

De Laatste Eer
Goed geregeld...

Voor een stijl- en respectvolle
begrafenis* op maat

De Laatste Eer is er voor leden en niet-leden

*Geen crematies

Eigen rouwcentrum
Sprang-Capelle e.o.

0416-275342 (dag & nacht)

WALCHEREN aan de duinen 4-pers.
vak. huis 0786815858 / 0626114521

Zin in een vakantie in **Zeeland**?
Dan hebben wij nog plaats voor u
in **Kamperland!** Hier staat onze 6-
persoons **bungalow** en is nog vrij
in **wk 28 en na wk 32**. De bungal-
low staat dicht bij strand en Veerse
Meer en er is veel privacy!
Voor informatie kunt u bellen naar
0118-584385.

MARKES *Personlijke zorg voor uw begrafenis*

Telefoon (0172) 21 21 22

Dokter Hamburgerlaan 59 - 2771 JR Boskoop

Wij verzorgen alleen begrafenissen
Dag en nacht bereikbaar - overal te ontbieden

BOEKENMARKTEN op D.V. **23 mei**
op de Hoge Wal in **Rijssen**,
van 10-16 uur en op D.V. **30 mei**
op de markt in **Staphorst**, van
10-17 uur. P. Helder 0318-543570.

SHG

Uitgaande van de Gereformeerde Gemeenten in Nederland biedt de SHG gekwalificeerde kraamzorg en gezins- en bejaardenzorg die aansluit bij uw manier van leven. Dit houdt voor ons in dat Bijbelse normen en waarden de basis vormen voor uw dagelijkse levenshouding en mediagebruik.

Kraamzorg
Meldt u tijdig aan om teleurstelling te voorkomen.
Voor informatie of inschrijving kunt u ons bereiken op telefoonnummer **0187 - 48 91 73**
b.g.g. 0342 - 49 21 55. Op werkdagen van 9.00 - 11.00 uur en van 13.00 - 15.00 uur en op vrijdagavond van 19.00 - 21.00 uur.

Gezins- en bejaardenzorg
Voor informatie of inschrijving kunt u ons bereiken op telefoonnummer **0166 - 65 26 05**. Op werkdagen van 9.00 - 11.00 uur en op vrijdagavond van 19.00 - 21.00 uur.

De gratis brochure zenden wij u graag toe.

Vakantie Oostenrijk: Prachtige luxe chalet of app., 7-10 pers., Saalbach-Hinterglemm. Ned kerkd. Info: 06-51166845/0180-322181.
Bel gauw!

In het prachtige **Drenthe** t.h. een ruime **7 pers. sta car.** op camp. **De Wolfskuylen**, 3 slp.k. blokhut en terras. Mooie fiets-, vis- en wandelomg. Ook geschikt voor 2 echtparen. Voor- en naseizoen 50% korting. Nog vrij wk 28, 34, 35.
Tel. **0341-561699**

LUNTEREN mooie omgeving, van **bos, heide**, zandverstuiving, een rustig gelegen en **gezellig** ingerichte **VAK.WON.** (nog enkele weken vrij voor week 30, week 35 en na wk 37 (evt. ook voor **tijdelijk** verhuur). Tel. 0318-461624.

NIET LEVEN VOOR, MAAR MËT JE PSYCHISCH ZIEKE FAMILIELID!

HOE DOE JE DAT? JE LEEST HET IN DE NIEUWE ELEOSCRIP!

ELEOSCRIP

FAMILIE VAN...

NOG GEEN LEZER? KIK OP DE WEBSITE EN MELD JE SNEL AAN VOOR EEN GRATIS ABONNEMENT!
WWW.ELEOS.NL ▶ ELEOSCRIP

Eleos
stichting gereformeerde geestelijke gezondheidszorg